

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 7ης Αυγούστου 2015

σχετικά με το σχέδιο κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τη συλλογή αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων και δεδομένων πιστωτικού κινδύνου

(2015/C 261/01)

1. Εισαγωγή

Στις 26 Ιουνίου 2015 η Επιτροπή έλαβε αίτημα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) για να εκδώσει γνώμη όσον αφορά ένα σχέδιο κανονισμού σχετικά με τη συλλογή αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων και δεδομένων πιστωτικού κινδύνου («σχέδιο κανονισμού ΕΚΤ»).

Η Επιτροπή αποδέχεται το αίτημα αυτό και αναγνωρίζει ότι η ΕΚΤ ενεργεί στην προκειμένη περίπτωση σύμφωνα με την υποχρέωσή της να ζητά τη γνώμη της Επιτροπής για τα σχέδια κανονισμών ΕΚΤ όταν υπάρχει σχέση με τις στατιστικές απαιτήσεις της Επιτροπής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2533/98 του Συμβουλίου σχετικά με τη συλλογή στατιστικών πληροφοριών από την ΕΚΤ⁽¹⁾, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η συνοχή που είναι απαραίτητη για την παραγωγή στατιστικών οι οποίες πληρούν τις αντίστοιχες απαιτήσεις της ΕΚΤ και της Επιτροπής για παροχή πληροφοριών. Η καλή συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και της Επιτροπής είναι επωφελής για αμφότερα τα θεσμικά όργανα, καθώς και για τους χρήστες και τους ερωτώμενους, καθότι καθιστά δυνατή την αποδοτικότερη παραγωγή ευρωπαϊκών στατιστικών.

Η Επιτροπή υποστηρίζει πλήρως την ανάγκη για τη συλλογή πιστωτικών δεδομένων σε μικροεπίπεδο και δεδομένων πιστωτικού κινδύνου, με τη χρήση μιας εναρμονισμένης προσέγγισης. Τα πλεονεκτήματα της πρότασης είναι σαφή και μεγάλα και έχουν σημασία για ένα ευρύ σύνολο ενδιαφερόμενων μερών και για διάφορους σκοπούς, συμπεριλαμβανομένης της νομισματικής πολιτικής, της μακροπροληπτικής πολιτικής, των καθηκόντων εποπτείας των τραπεζών και της ανάλυσης της πιστωτικής αγοράς.

2. Παρατηρήσεις σχετικά με τις προτεινόμενες αλλαγές στη νομοθετική πρόταση

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το σχέδιο κανονισμού ΕΚΤ δίνει τη δέουσα σημασία στο ευρωπαϊκό σύστημα λογαριασμών (ΕΣΛ 2010), που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 549/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για το ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁽²⁾, όσον αφορά τον ορισμό των θεσμικών τομέων και των χρηματοδοτικών μέσων.

Στο πλαίσιο της μελλοντικής χρήσης των στατιστικών συνόλων δεδομένων που απορρέουν από το σχέδιο κανονισμού ΕΚΤ, η Επιτροπή θα ήθελε να προβεί στις ακόλουθες παρατηρήσεις:

2.1. Πεδίο εφαρμογής της συλλογής

Δεδομένου του φιλόδοξου πεδίου εφαρμογής και του βαθμού στον οποίο τα εν λόγω δεδομένα θα μπορούσαν να βελτιώσουν τη λήψη αποφάσεων σε διάφορα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας (εκτιμήσεις αντίκτυπου κατά τη στιγμή της προτεινόμενης νέας νομοθεσίας, εκ των υστέρων αξιολογήσεις με τη συχνότητα που απαιτείται από τη νομοθεσία), έχει ζωτική σημασία η Επιτροπή να έχει πρόσβαση σε αναλυτικά και συγκεντρωτικά δεδομένα.

Η Επιτροπή προτείνει να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής της συλλογής, ώστε να περιλαμβάνει και τα δεδομένα σχετικά με την καταναλωτική πίστη, τα οποία δυνητικά παρέχονται από όλους τους δανειστές (όχι μόνο τα νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα), καθώς και σε διασυνοριακό επίπεδο. Αυτό θα καλύπτει τα κενά στις υπάρχουσες στατιστικές των πιστώσεων. Η συλλογή των εν λόγω δεδομένων θα έχει καίρια σημασία για την Επιτροπή όσον αφορά τη δυνατότητά της να παρακολουθεί τις επιδόσεις της αγοράς καταναλωτικής πίστης και να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 27 της οδηγίας 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁾ για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης. Η κατηγορία της καταναλωτικής πίστης θα πρέπει να καλύπτει τις υπεραναλήψεις, τις πιστωτικές κάρτες, τις πιστωτικές διευκολύνσεις και άλλα καταναλωτικά δάνεια ως υποκατηγορίες.

⁽¹⁾ ΕΕ L 318 της 27.11.1998, σ. 8.

⁽²⁾ ΕΕ L 174 της 26.6.2013, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 133 της 22.5.2008, σ. 66.

Επιπλέον, για να σχηματίσει μια γενική και ολοκληρωμένη επισκόπηση των πιστωτικών ανοιγμάτων του χρηματοπιστωτικού τομέα και των σχετικών πιστωτικών κινδύνων, ο πληθυσμός παροχής στοιχείων θα πρέπει να επεκταθεί, μόλις αυτό καταστεί δυνατόν, σε «άλλες χρηματοδοτικές εταιρείες που ασχολούνται με τη χορήγηση δανείων».

Τέλος, η Επιτροπή θα ήθελε να παρατηρήσει ότι, προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί το κόστος της συλλογής δεδομένων, τα δεδομένα θα πρέπει να λαμβάνονται κατά το δυνατόν από τις υφιστάμενες βάσεις δεδομένων. Για παράδειγμα, πολλές πρόσθετες μη πιστωτικές πληροφορίες για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένης της διεύθυνσης της έδρας, του μεγέθους και του αριθμού των εργαζομένων) μπορούν να αναζητηθούν στη βάση δεδομένων RIAD.

2.2. Συγκεκριμένες παρατηρήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων

Η Επιτροπή θεωρεί ότι το κείμενο του σχεδίου κανονισμού ΕΚΤ θα πρέπει να ενισχυθεί όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Όταν τα μέτρα που προβλέπονται στο σχέδιο κανονισμού ΕΚΤ συνεπάγονται την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα μέτρα αυτά πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με την προστασία των δεδομένων αυτών, και συγκεκριμένα την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών⁽¹⁾, καθώς και τα εθνικά εκτελεστικά μέτρα και σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών⁽²⁾. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή προτείνει να περιληφθεί μια αναφορά σε αυτή τη γενικά εφαρμοστέα νομοθεσία στις αιτιολογικές σκέψεις του σχεδίου κανονισμού ΕΚΤ, καθώς και να αναδιατυπωθεί το άρθρο 13 ώστε να περιλαμβάνει σαφή υποχρέωση τήρησης της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως της οδηγίας 95/46/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, αντικαθιστώντας το προτεινόμενο άρθρο 13 παράγραφος 2.

Το άρθρο 13 παράγραφος 1 πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Τα μέτρα που προβλέπονται στον κανονισμό εφαρμόζονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως την οδηγία 95/46/ΕΚ για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την εθνική νομοθεσία εφαρμογής της, καθώς και με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.».

Η Επιτροπή συνηγορεί επίσης υπέρ μιας περισσότερο συνετής προσέγγισης όσον αφορά την παροχή πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτα μέρη. Όσον αφορά την αιτιολογική σκέψη 18 του σχεδίου κανονισμού ΕΚΤ, η Επιτροπή δεν θεωρεί σκόπιμο να επιτρέπεται σε βάσεις πιστωτικών δεδομένων άλλες από κεντρικά πιστωτικά μητρώα να επαναχρησιμοποιούν δεδομένα χωρίς περαιτέρω διευκρινίσεις όσον αφορά τα εν λόγω τρίτα μέρη, ιδίως χωρίς τη συναίνεση των αντισυμβαλλομένων. Η Επιτροπή προτείνει, ως εκ τούτου, να διαγραφούν οι λέξεις «and other relevant credit datasets established by the public sector» (και άλλα σχετικά σύνολα πιστωτικών δεδομένων του δημόσιου τομέα) στην αιτιολογική σκέψη 18. Στο ίδιο πνεύμα, η Επιτροπή προτείνει να διαγραφούν οι λέξεις «and grant access to such data for third parties» (και να παρέχουν πρόσβαση σε τέτοια δεδομένα για τρίτα μέρη) στο άρθρο 11 παράγραφος 1 του σχεδίου κανονισμού ΕΚΤ. Επιπλέον, το άρθρο 11 παράγραφος 3 θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να καλύπτει όχι μόνον τα νομικά πρόσωπα, αλλά και τα φυσικά πρόσωπα.

2.3. Άλλες παρατηρήσεις

Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι τα ζητήματα ευθύνης όσον αφορά τα συλλεγόμενα δεδομένα θα μπορούσαν να εξηγηθούν καλύτερα. Για παράδειγμα, δεν είναι σαφές ποιος είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη και τη συντήρηση των προαναφερόμενων ασφαλών διαύλων και αν η απαιτούμενη υποδομή υπάρχει ήδη. Επίσης, δεν είναι απολύτως σαφές αν τα δεδομένα (για νοικοκυριά) θα είναι ανώνυμα στην πηγή, στο κεντρικό επίπεδο της βάσης δεδομένων πριν από την αποθήκευσή τους στη βάση δεδομένων AnaCredit ή κατά την ανάκτηση των δεδομένων για την ανάδραση.

Αν δημιουργηθούν βρόχοι ανάδρασης των πληροφοριών, οι πιστωτικοί φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα θα πρέπει να αντιμετωπίζονται επί ίσοις όροις. Η προσέγγιση αυτή θα αποτρέπει πιθανή στρέβλωση της αγοράς, π.χ. από ένα δημόσιο κεντρικό μητρώο με δεδομένα στα οποία δεν έχουν πρόσβαση οι ιδιώτες ανταγωνιστές που παρέχουν υπηρεσίες αναφοράς δεδομένων σχετικά με πιστώσεις.

Η Επιτροπή συμμερίζεται την άποψη ότι οι βρόχοι ανάδρασης των πληροφοριών πρέπει να διαθέτουν ικανοποιητικό βαθμό ευελιξίας. Ωστόσο, η υπερβολική ελευθερία σε εθνικό επίπεδο ενδέχεται να οδηγήσει σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού σε ολόκληρη την ΕΕ και, συνεπώς, να βλάψει το υπάρχον οικοσύστημα πιστωτικών πληροφοριών. Για να αποφευχθεί η κατάσταση αυτή, μπορεί να είναι δικαιολογημένος ο καθορισμός κανόνων σχετικά με την ανάδραση σε κεντρικό επίπεδο. Δεν είναι σαφές από το σχέδιο κανονισμού ΕΚΤ αν τα κράτη μέλη επιτρέπεται να εφαρμόζουν χαμηλότερα όρια και κατά πόσον ενθαρρύνεται η εν λόγω πρακτική. Συνολικά, οι στόχοι του AnaCredit θα μπορούσαν να οριστούν καλύτερα. Επί του παρόντος η δέσμη πιθανών στόχων είναι πολύ ευρεία. Το επίπεδο προσβασιμότητας των πληροφοριών (π.χ. ανώνυμες, εμπρόθεσμες, συγκεντρωτικές κ.λπ.) θα πρέπει να καταστεί σαφές για κάθε κατηγορία χρηστών.

⁽¹⁾ ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

⁽²⁾ ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1.

Οι αναφορές στην ανάλυση κόστους-οφέλους πρέπει να προστεθούν. Οι αναφορές αυτές θα καταστήσουν την πρόταση πιο αξιόπιστη και πιο ισορροπημένη όσον αφορά τον αντίκτυπό της.

3. Συμπέρασμα

Η Επιτροπή υποστηρίζει το σχέδιο κανονισμού ΕΚΤ, δεδομένου ότι θα είχε ως αποτέλεσμα τη διαθεσιμότητα δεδομένων σχετικά με τις πιστώσεις και τον πιστωτικό κίνδυνο σε μικροεπίπεδο, πράγμα το οποίο έχει μεγάλη σημασία για τα ενδιαφερόμενα μέρη και την ίδια την Επιτροπή.

Ωστόσο, η Επιτροπή εκτιμά ότι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα θέματα που προαναφέρονται.

Βρυξέλλες, 7 Αυγούστου 2015.

Για την Επιτροπή

Marianne THYSEN

Μέλος της Επιτροπής
